

Iepirkumu uzraudzības
birojs

“Tīrā” autotransporta iepirkumi

Publisko iepirkumu likuma 54. pantā un Sabiedrisko pakalpojumu iepirkumu likuma 21. pantā pārņemtas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/1161 (2019. gada 20. jūnijs), ar ko groza Direktīvu 2009/33/EK par “tīro” un energoefektīvo autotransporta līdzekļu izmantošanas veicināšanu prasības. Direktīvā ir noteikts sasniedzamais mērķis Eiropas Savienībai kopumā un katrai dalībvalstij mērķrādītāji, iepērkot “tīru” un energoefektīvu autotransportu.

Publisko iepirkumu likuma 54. panta un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 21. panta pirmā daļa attiecas uz **jebkuru** M un N kategorijas autotransporta līdzekļu iepirkumu, ko veic saskaņā ar attiecīgo likumu regulējumu, proti, katrā M un N kategorijas autotransporta līdzekļu iepirkumā, iepērkot autotransporta līdzekļus ar iekšdedzes dzinēju, pasūtītājs vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs ņem vērā to ekspluatācijas ietekmi uz enerģētiku un vidi un šajā nolūkā izvērtē vismaz enerģijas patēriņu un oglekļa dioksīda, slāpekļa oksīdu, metānu nesaturošo ogļūdeņražu un cieta daļiņu emisiju skaitu, pašam pasūtītājam vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam nosakot to tehniskajā specifikācijā vai saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma vērtēšanas kritērijos. Taču uz noteiktu apjomu iepērkamo autotransporta līdzekļu ir attiecināmas “tīro” autotransporta līdzekļu prasības. *(Precizēts 16.06.2026.)*

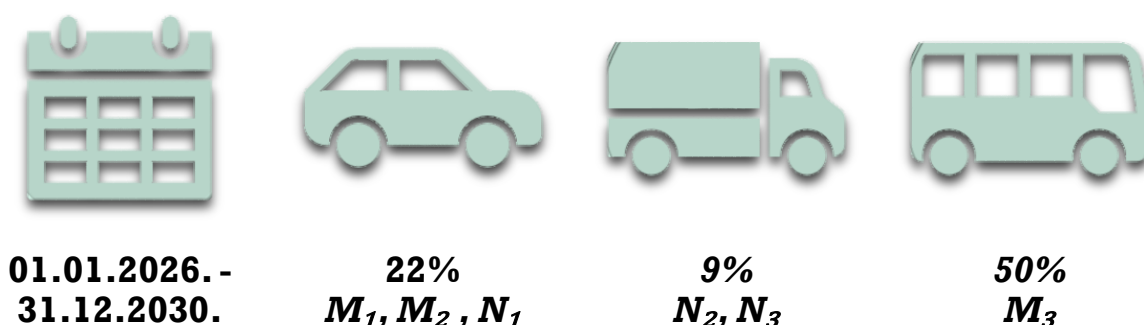

Apskatītās tēmas

Latvijai sasniedzamais “tīro” autotransporta līdzekļu iepirkuma mērķis	2
Autotransporta līdzekļu kategorijas, uz kurām attiecas prasības	3
Autotransporta līdzekļi, uz ko neattiecas prasības	4
Kas ir “tīrs” autotransporta līdzeklis?	6
“Tīrs” M_1 , M_2 vai N_1 kategorijas autotransporta līdzeklis	6
“Tīrs” un bezemisiju lielas noslodzes N_2 , N_3 vai M_3 kategorijas autotransporta līdzeklis	6
Autotransporta līdzekļu iepirkumu veikšana – kā sasniegt noteikto mērķi	8
Paziņojumu aizpildīšana Publikāciju vadības sistēmā.....	12
Informācijas sniegšana pārbūves gadījumā	13
Mērķu izpildes novērtēšana	14
Piemēri iepērkamo “tīro” autotransporta līdzekļu skaita aprēķināšanai	15

Latvijai sasniedzamais “tīro” autotransporta līdzekļu iepirkuma mērķis

Sasniedzamie mērķrādītāji¹ noteikti atsevišķi diviem pārskata periodiem un atkarībā no iepērkamo autotransporta līdzekļu kategorijas (to grupas):

Prasības attiecas uz iepirkumiem, kuriem piemēro Publisko iepirkumu likuma, (tostarp Publisko iepirkumu likuma 9. panta) un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkuma likuma regulējumu, par:

- **autotransporta iegādi,**
- **nomu,**
- **noteiktiem pakalpojumiem** – ja iepirkuma priekšmetam piemēro CPV kodus:
  - Sabiedriskie autotransporta pakalpojumi (60112000-6);
  - Īpaša nolūka pasažieru autopārvadājumu pakalpojumi (60130000-8);
  - Neregulāri pasažieru pārvadājumi (60140000-1);
  - Atkritumu (sadzīves) savākšanas pakalpojumi (90511000-2);
  - Pasta transports (60160000-7);
  - Paku pārvadāšanas pakalpojumi (60161000-4);
  - Pasta piegādes pakalpojumi (64121100-1);
  - Paku piegādes pakalpojumi (64121200-2).

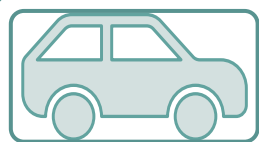
(Precizēts 16.06.2026.)

Vienlaikus atbilstību “tīrā” autotransporta līdzekļa kritērijiem var nodrošināt un attiecīgos autotransporta līdzekļus ņemt vērā mērķrādītāju izpildē, ja tiek veikta esošu autotransporta līdzekļu pārbūve jeb modernizācija, lai tie atbilstu “tīra” autotransporta līdzekļa kritērijiem.

¹ Informāciju par mērķrādītāju izpildi skatāma “Datu vizualizācijas rīka” šķirklī [“Tīrais transports”](#)

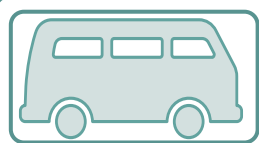
Autotransporta līdzekļu kategorijas, uz kurām attiecas prasības

M kategorija – mehāniskie autotransporta līdzekļi, kas konstruēti un izgatavoti galvenokārt pasažieru un viņu bagāžas pārvadāšanai

M₁ kategorija - viegie pasažieru automobiļi, miniveni

- līdz 8 sēdvietām + vadītājs, nav paredzētas stāvvietas

M₂ kategorija - mikroautobusi un autobusi

- vairāk kā 8 sēdvietas + vadītājs, masa nepārsniedz 5 t, ir/nav stāvvietas

M₃ kategorija - trolejbusi un pilsētas tipa autobusi

- vairāk kā 8 sēdvietas+ vadītājs, masa pārsniedz 5 t, ir/nav stāvvietas

Eiropas Komisijas noteiktais sasniedzamais mērķis lielas noslodzes M₃ kategorijas “tīrām” prasībām atbilstošu autotransporta līdzekļu iegādē attiecas tikai uz I un A klases autotransporta līdzekļiem (piemēram, pilsētas sabiedriskais transports):

- I klase – ietilpība pārsniedz 22 pasažierus, neskaitot vadītāju, ir konstruēts ar stāvvietām, lai nodrošinātu biežu pasažieru kustību
- A klase – nepārsniedz 22 pasažierus, neskaitot vadītāju, paredzēts stāvošu pasažieru pārvadāšanai, ir sēdvietas un arī stāvvietas.²

(Precizēts 16.06.2026.)

Saskaņā ar pieeju, kas ievērota Apvienoto Nāciju Organizācijas noteikumos Nr. 107, M₃ kategorijas autotransporta līdzekļi ar pasažieru stāvvietām, kas dara iespējamu biežu pasažieru kustību, ir uzskatāmi par pilsētas autobusiem, savukārt M₃ kategorijas autotransporta līdzekļi, kur pasažieru stāvvietu gandrīz nav vai nav nemaz, ir uzskatāmi par starppilsētas vai tālsatiksmes autobusiem. Uz starppilsētas vai tālsatiksmes autobusiem, ņemot vērā tirgus attīstības līmeni un ekspluatācijas prasības, “tīrā” autotransporta līdzekļa prasības var neattiecināt.

² ANO Noteikumi Nr. 107 – Vienoti noteikumi par M₂ vai M₃ kategorijas transportlīdzekļu apstiprināšanu attiecībā uz to vispārīgo konstrukciju (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:42026X0139>) (precizēts 16.06.2026.)

N kategorija – mehāniskie autotransporta līdzekļi, kas konstruēti un izgatavoti galvenokārt kravu pārvadāšanai

N₁ kategorija - komerctransports - pikapi, furgoni

- maksimālā masa nepārsniedz 3,5 tonnas

N₂ kategorija - komerctransports

- masa pārsniedz 3,5 tonnas, bet nepārsniedz 12 tonnas

N₃ kategorija - smagais komerctransports

- masa pārsniedz 12 tonnas

Autotransporta līdzekļi, uz ko neattiecas prasības

Izņēmumi ir ***autotransporta līdzekļi, kuriem ir specifiskas īpašības, kas saistītas ar to ekspluatācijas prasībām:***

- lauksaimniecības vai mežsaimniecības autotransporta līdzekļi³,
- divu riteņu vai trīs riteņu autotransporta līdzekļi un kvadricikli⁴,
- kāpurķēžu autotransporta līdzekļi,
- autotransporta līdzekļi, kas ir konstruēti un izgatavoti vai pielāgoti vienīgi bruņoto spēku vajadzībām,
- autotransporta līdzekļi, kas ir konstruēti un izgatavoti lietojumam galvenokārt būvlaukumos vai karjeros, ostās vai lidostās,
- autotransporta līdzekļi, kas ir konstruēti un izgatavoti vai pielāgoti civilās aizsardzības dienestu, ugunsdzēsības dienestu un sabiedriskās kārtības uzturēšanas dienestu vajadzībām,
- jebkuru pašgājēju transportlīdzeklis, kas ir īpaši konstruēts un izgatavots, lai veiktu darbu, un kas tā konstrukcijas īpatnību dēļ nav piemērots pasažieru vai kravu pārvadāšanai, un kas nav mehānisms, kurš ir uzmontēts uz mehāniskā autotransporta līdzekļa šasijas,
- bruņotie autotransporta līdzekļi,
- neatliekamās medicīniskās palīdzības autotransporta līdzekļi (M kategorijas autotransporta līdzeklis),
- katafalkautomobiļi (M kategorijas autotransporta līdzeklis),
- ratiņkrēsliem piekļūstamie autotransporta līdzekļi (M₁ kategorijas autotransporta līdzeklis);
- autoceltņi (N₂ kategorijas autotransporta līdzeklis ar celtņi, kura cēlējmoments ir 400 kNm vai lielāks).

! Pasūtītājam, iepērkot autotransporta līdzekli, kas ietverts izņēmumos, ir precīzi jānorāda CPV kods.

---

³ definēti Eiropas Parlamenta Un Padomes Regula (ES) Nr. 167/2013 (2013. gada 5. februāris) par lauksaimniecības un mežsaimniecības transportlīdzekļu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību

⁴ definēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 168/2013 (2013. gada 15. janvāris) par divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadriciklu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību

Kas ir “tīrs” autotransporta līdzeklis?

Katrai autotransporta līdzekļu kategorijai (kategoriju grupai) konkrētā pārskata periodā ir noteiktas atšķirīgas pazīmes, lai attiecīgās kategorijas (kategoriju grupas) autotransporta līdzekli atzītu par “tīru”.

“Tīrs” M₁, M₂ vai N₁ kategorijas autotransporta līdzeklis

No 2026. gada 1. janvāra “tīrs” M₁, M₂ vai N₁ kategorijas autotransporta līdzeklis ir tikai tāds autotransporta līdzeklis, kura izpūtēja emisijas ir nulle CO₂ g/km⁵. Līdz ar to šajā autotransporta līdzekļu kategoriju grupā tiek pilnībā izslēgti autotransporta līdzekļi ar hibrīddzinējiem. *(Precizēts 16.06.2026.)*

***Ievēro! No 2026. gada 1. janvāra faktiski tikai
elektrotransporta līdzekļi atbilst “tīrām” prasībām!***

(Papildināts 19.09.2025.)

---

⁵ Skatīt Publisko iepirkumu likuma Pārejas noteikumu 16. punktu un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma Pārejas noteikumu 11. punktu *(papildināts 16.06.2025.)*

“Tīrs” un bezemisiju lielas noslodzes N₂, N₃ vai M₃ kategorijas autotransporta līdzeklis

“Tīrs” lielas noslodzes autotransporta līdzeklis ir N₂, N₃ vai M₃ kategorijas elektrotransporta līdzeklis vai autotransporta līdzeklis, kas darbināms ar

- alternatīvām degvielām, izņemot degvielas, kuras neatbilst zemam netiešās zemes izmantošanas maiņas riskam atbilstoši normatīvajiem aktiem par biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējas kritērijiem, to ieviešanas mehānismu un uzraudzības un kontroles kārtību;
- šķidrajām biodegvielām, sintētiskām vai parafinizētām degvielām, minētās degvielas netiek jauktas ar tradicionālajām fosilajām degvielām.

Lielas noslodzes bezemisiju autotransporta līdzeklis ir “tīrs” N₂, N₃ vai M₃ kategorijas elektrotransporta līdzeklis vai autotransporta līdzeklis, kas darbināms ar

- alternatīvām degvielām, izņemot, kas neatbilst zemam netiešās zemes izmantošanas maiņas riskam, bez iekšdedzes motora;
- ar tādu iekšdedzes motoru, kur:
  - emisijas ir mazāk nekā 1 g CO₂/kWh, mērot saskaņā ar regulu Nr. 595/2009⁶ (Euro VI);
  - emisijas ir mazāk nekā 1 g CO₂/km, mērot saskaņā ar regulu Nr. 715/2007⁷ (Euro 5 un Euro 6).

! Lai automobilis atbilstu bezemisiju autotransporta līdzekļa prasībām, ir jāizpildās abiem minētajiem rādītājiem – darbina ar alternatīvajām degvielām un emisiju apjoms nepārsniedz 1 g CO₂/km.

Transportlīdzekļa atbilstība Euro 5 vai Euro 6 (VI) prasībām nenozīmē, ka transportlīdzekļa emisijas apjoms ir atbilstošs noteiktajam bezemisiju transportlīdzekļa emisiju apjomam. Regulā Nr. 595/2009 (Euro V) un regulā Nr. 715/2007 (Euro 5 vai Euro 6) ietverta tikai CO₂ izmešu daudzuma noteikšanas metodoloģija un fiksēšana, bet tām nav noteiktu robežvērtību⁸. (Papildināts 23.02.2023.)

⁶ Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija regulu Nr. 595/2009 par mehānisko transportlīdzekļu un motoru tipa apstiprinājumu attiecībā uz lielas celjspējas/kravnesības transportlīdzekļu radītām emisijām (Euro VI), par piekļuvi transportlīdzekļu remonta un tehniskās apkopes informācijai, par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 715/2007 un Direktīvā 2007/46/EK un par Direktīvu 80/1269/EEK, 2005/55/EK un 2005/78/EK atcelšanu

⁷ Parlamenta un Padomes 2007. gada 20. jūnija regulu (EK) Nr. 715/2007 par tipa apstiprinājumu mehāniskiem transportlīdzekļiem attiecībā uz emisijām no vieglajiem pasažieru un komerciālajiem transportlīdzekļiem (Euro 5 un Euro 6) un par piekļuvi transportlīdzekļa remonta un tehniskās apkopes informācijai

⁸ Piemēram skatīt Iesniegumu izskatīšanas komisijas 2023. gada 18. janvāra lēmumu Nr. 4-2.2/22-26/2

“*Alternatīvās degvielas*”⁹ ir degvielas vai enerģijas avoti, ar kuriem vismaz daļēji aizvieto fosilās degvielas avotus transportlīdzekļu energoapgādē un kuriem ir potenciāls veicināt transporta dekarbonizāciju un uzlabot transporta nozares ekoloģiskos raksturlielumus, tostarp:

- bezemisiju transportlīdzekļiem paredzētās alternatīvās degvielas:
  - elektroenerģija;
  - ūdeņradis;
  - amonjaks;
- atjaunīgās degvielas:
  - biomasas degvielas, arī biogāze, un biodegviela¹⁰;
  - no atjaunīgās enerģijas ražota sintētiskā degviela un parafīna degviela, tostarp amonjaks;
- neatjaunīgās alternatīvās degvielas un pārejas posma fosilās degvielas:
  - dabasgāze gāzveida agregātstāvoklī (saspiesta dabasgāze (*CNG*)) un šķidrā agregātstāvoklī (sašķidrināta dabasgāze (*LNG*));
  - sašķidrināta naftas gāze (*LPG*);
  - no neatjaunīgās enerģijas ražota sintētiskā degviela un parafīna degviela.

(Precizēts 16.06.2026.)

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/1804 (2023. gada 13. septembris) par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu un ar ko atceļ Direktīvu 2014/94/ES 2. panta 4. punkts (precizēts 16.06.2026.)

¹⁰ definēts Direktīvas (ES) 2018/2001 2. panta 27., 28. un 33. punktā precizēts 16.06.2026.)

Autotransporta līdzekļu iepirkumu veikšana – kā sasniegt noteikto mērķi

M un N kategorijas autotransporta līdzekļu iepirkumos pasūtītājs un sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs ņem vērā ekspluatācijas ietekmi uz enerģētiku un vidi un šai nolūkā izvērtē vismaz enerģijas patēriņu un oglekļa dioksīda (CO₂) un piesārņotāju – slāpekļa oksīdu (NO_x), metānu nesaturošo oglekļa hidrokarbonu (NMHC) un cieto daļiņu (PM) emisiju apjomu. Vienlaikus ir jānodrošina noteiktā “tīro” autotransporta līdzekļu īpatsvara iegāde, lai kopā sasniegtu Latvijai noteiktos mērķrādītājus.

Lai nodrošinātu valstij noteiktā mērķa sasniegšanu, ir paredzēts, ka publiskajos iepirkumos pasūtītājiem un sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem katrā iepirkumā jāiegādājas noteikts procents “tīro” autotransporta līdzekļu. Minētais attiecas gan uz iepirkumiem savām, gan padotības iestāžu un kapitālsabiedrību vajadzībām, gan centralizētajiem un kopīgiem iepirkumiem.¹¹

! Pērkot “tīru” bezemisiju M₃ kategorijas autotransporta līdzekli, uz kuru nav attiecināms Publisko iepirkumu likuma 54. panta ceturtās daļas 3. punkta regulējums (piemēram, M₃ kategorijas II klases elektroautobuss), pasūtītājs var piemērot tādu regulējumu kā gadījumā, ja tiktu iegādāts M₃ kategorijas I klases elektroautobuss – nepiemērot Publisko iepirkumu likuma 54. panta pirmo daļu un 51. panta 3.¹ daļas 4. punktu, jo pēc būtības tiek iepirkts “tīrs” autotransporta līdzeklis. (Papildināts 29.11.2023.)

Vienlaikus Publisko iepirkumu likumā ir noteikti arī elastības mehānismi, kas ļauj pasūtītājam iespēju katrā konkrētā iepirkumā iegādāties tādus autotransporta līdzekļus, kas tam nepieciešami konkrēto mērķu sasniegšanai, kuru dēļ attiecīgie autotransporta līdzekļi tiek iegādāti.

Publisko iepirkumu likuma 54. panta pirmās prim daļas regulējums¹² paredz, ka pirms pieņemt lēmumu par “tīru” vai bezemisiju autotransporta līdzekļu iepirkumu jāveic ekonomiskais un tehniskais izvērtējums. Šāds izvērtējums būtu veicams tādā gadījumā, ja pasūtītājam pastāv šaubas, ka, izpildot Publisko iepirkumu likuma 54. panta ceturtajā daļā noteikto, tas iegādāsies autotransporta līdzekļus, kuru iegāde nebūs ne tehniski, ne ekonomiski pamatota. Savukārt, ja pasūtītājs plāno iepirkt likumā noteikto apjomu “tīrām” prasībām atbilstošus autotransporta līdzekļus, tad šo izvērtējumu var neveikt.

Ja veiktajā izvērtējumā tiek konstatēts, ka bezemisiju vai “tīra” autotransporta līdzekļa ekspluatācija konkrētajos apstākļos rada nesamērīgas izmaksas vai apdraud pakalpojuma nepārtrauktību, pasūtītājs ir tiesīgs neiegādāties likumā noteikto apjomu bezemisiju vai “tīros” autotransporta līdzekļus konkrētajā iepirkumā.¹³

Likuma regulējums nosaka izvērtējamus apstākļus, kas pasūtītājam ir jāizvērtē autotransporta līdzekļu iepirkumā. Turklāt izvērtējums ir veicams attiecībā uz visiem attiecīgajā autotransporta līdzekļu kategoriju grupā ietilpstošajiem autotransporta līdzekļiem. Vienlaikus no likuma normas būtības izriet, ka atbildīgs par izvērtējumu ir pats pasūtītājs, kas rīko iepirkumu, jo tikai pašam pasūtītājam būs zināmi dati gan par attiecīgā autotransporta līdzekļa

¹¹ Publisko iepirkumu likuma 54. panta ceturtā daļa un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 21. panta ceturtā daļa

¹² Piemēro iepirkumiem, kas izsludināti, sākot ar 2026. gada 9. jūniju

¹³ Publisko iepirkumu likuma 54. panta pirmā divi prim daļa (piemēro iepirkumiem, kas izsludināti, sākot ar 2026. gada 9. jūniju)

eksploatācijas intensitāti, maršrutiem un ceļiem, kur tas tiks ekspluatēts, gan par nepieciešamās infrastruktūras pieejamību to ekspluatācijā. Šie apstākļi ir tie, kas tiešā veidā ietekmē ekspluatācijas izmaksas, kā arī piemērotību pasūtītāja vajadzībām konkrētajos ekspluatācijas apstākļos. *(Papildināts 16.06.2026.)*

Publisko iepirkumu likumā arī paredzēta iespēja resora (pašvaldības gadījumā – tās iestāžu un kapitālsabiedrību kopums) ietvaros vienoties¹⁴ par to, ka kāds pasūtītājs iegādājas lielāku skaitu “tīro” autotransporta līdzekļu, lai kāds cits pasūtītājs varētu iegādāties sev nepieciešamos autotransporta līdzekļus, kas neatbilst “tīrā” autotransporta līdzekļa pazīmēm, vienlaikus nodrošinot, ka resora (pašvaldības) ietvaros tiek iegādāts kopējais “tīro” autotransporta līdzekļu īpatsvars. Resora (pašvaldības) ietvaros lēmumus var tikt pieņemts arī attiecībā uz kapitālsabiedrībām, kas ir sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma izpratnē. *(Precizēts 16.0.2026.)*

Tāpat pasūtītājs, plānojot autotransporta līdzekļu iepirkumus, lai izpildītu likumā noteiktās prasības attiecībā uz “tīro” autotransporta līdzekļu iegādi, var apsvērt rīkot centralizētus vai kopīgus iepirkumus, vienā iepirkumā apvienojot lielāku autotransporta līdzekļu skaitu, tādējādi rodot iespēju iegādāties nepieciešamo autotransporta līdzekļu, kas neatbilst “tīrā” autotransporta līdzekļa pazīmēm, skaitu, gan arī izpildot prasību par iegādājamo “tīro” autotransporta līdzekļu īpatsvaru (sk. piemērus skaidrojuma beigās). *(Precizēts 16.06.2026.)*

Plānojot iepirkumus un atbilstoši Publisko iepirkumu likumam un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumam nosakot paredzamo līgumcenu, ir jāapvieno un paredzamās līgumcenas noteikšanas nolūkā kopā jāskaita vismaz šādu kategoriju grupu autotransporta līdzekļu izmaksas, ievērojot to izmantošanas mērķi un piegādātāju loku:

- M₁, M₂ un N₁ kategorijas autotransporta līdzekļu izmaksas,
- N₂ un N₃ kategorijas autotransporta līdzekļu izmaksas,
- M₃ kategorijas autotransporta līdzekļu izmaksas.

Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļa vietnē ir pieejams detalizētāks skaidrojums “Paredzamās līgumcenas noteikšanas pamatprincipi, lai izvēlētos atbilstošu iepirkuma procedūru”¹⁵.

Ar regulējumu ir noteikts sasniedzamais mērķis attiecībā uz “tīro” autotransporta līdzekļu īpatsvaru, iepērkot attiecīgos M un N kategoriju autotransporta līdzekļus, kā arī noteiktos pakalpojumus. Regulējums nenosaka konkrētu veidu, kā mērķis sasniedzams. Attiecīgi, lai nodrošinātu, ka tiek iepirkts noteikts apjoms “tīro” autotransporta līdzekļu, pasūtītājs var izvirzīt konkrētas minimālās prasības tehniskajās specifikācijās, tāpat tas var piemērot saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma izvēles kritērijus un vērtēt attiecīgos parametrus, kas raksturo “tīru” transportlīdzekli. Tomēr tikai saimnieciski izdevīgākā piedāvājuma izvēles kritēriju izvirzīšana vienmēr var nenodrošināt, ka tiek piedāvāts autotransporta līdzeklis, kas atbilst “tīra” autotransporta līdzekļa pazīmēm.

Iepirkumu uzraudzības birojs, ņemot vērā tirgus attīstības stadiju, proti, to, ka ne visos segmentos ir pieejams “tīro” autotransporta līdzekļu piedāvājums un pastāv pietiekama konkurence, kā arī “tīro” autotransporta līdzekļu iegādes cena ir salīdzinoši augsta, piedāvā izmantot šādu pieeju:

- apzināt kopējo attiecīgajā kategoriju grupā iepērkamo autotransporta līdzekļu skaitu;

¹⁴ Publisko iepirkumu likuma 54. panta piektā daļa

¹⁵ Papildus skatīt skaidrojumu [“Paredzamās līgumcenas noteikšanas pamatprincipi, lai izvēlētos atbilstošu iepirkuma procedūru”](#)

- apzināt un izvērtēt tirgus situāciju, noskaidrojot, attiecībā uz kuriem nepieciešamajiem autotransporta līdzekļiem var un uz kuriem nevar attiecināt “tīro” autotransporta līdzekļu prasības, ievērojot pasūtītāja vajadzības un tirgus situāciju;
- aprēķināt iepērkamo “tīro” autotransporta līdzekļu skaitu, nodrošinot, ka tiek paredzēts iepirkt noteikto īpatsvaru “tīro” autotransporta līdzekļu;
- “tīro” autotransporta līdzekļu iegādi izdalīt atsevišķā iepirkuma daļā, vienlaikus paredzot, ka gadījumā, ja “tīrie” autotransporta līdzekļi netiek iepirkti (piemēram, netiek saņemts piedāvājums), tad netiek iepirkti arī pārējie autotransporta līdzekļi pārējās iepirkuma daļās;
- attiecībā uz iepirkuma daļu, kurā paredzēts iegādāties “tīros” autotransporta līdzekļus, tehniskajās specifikācijās noteikt minimālās prasības, kas raksturo “tīro” transportlīdzekli (sk. tālāk skaidrojumā par pazīmēm, kurām jāatbilst “tīram” transportlīdzeklim);
- attiecībā uz iepirkuma daļu, kurā paredzēts iegādāties pārējos autotransporta līdzekļus, pasūtītājs ievēro Publisko iepirkumu likuma 51. panta trešajā prim daļā un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 57. panta trešajā prim daļā noteikto, ka papildus cenai ņem vērā un izvērtē vismaz enerģijas patēriņu un oglekļa dioksīda, slāpekļa oksīdu, metānu nesaturošo ogļūdeņražu un cieto daļiņu emisiju apjomu, piemēram, nosakot saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma vērtēšanas kritērijos enerģijas patēriņa, oglekļa dioksīda (CO₂) un piesārņotāju emisiju (NO_x, NMHC un PM) apjomus, paredz augstāku vērtējumu piedāvājumiem ar zemākiem enerģijas patēriņa un emisiju rādītājiem. Izmaksu aprēķina nodrošināšanai M₁, M₂ un N₁ kategorijas autotransporta līdzekļiem var izmantot Autotransporta darbmūža ekspluatācijas izmaksu aprēķināšanas metodiku (kalkulatoru)¹⁶. Tehniskajā specifikācijā var papildus noteikt maksimāli pieļaujamo enerģijas patēriņu un oglekļa dioksīda un piesārņotāju emisiju apjomu un paredzēt izdevīguma punktu piešķiršanu tikai tādiem piedāvājumiem, kuros attiecīgie rādītāji ir zemāki par tehniskajā specifikācijā norādīto līmeni. (*Precizēts 23.02.2023.*)
- “Tīram” N₂, N₃ vai M₃ kategorijas autotransporta līdzeklim tehniskajā specifikācijā nosaka, ka tas darbināms ar:
  - alternatīvām degvielām, izņemot degvielas, kuras neatbilst zemam netiešās zemes izmantošanas maiņas riskam atbilstoši normatīvajiem aktiem par biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo ilgtspējas kritērijiem, to ieviešanas mehānismu un uzraudzības un kontroles kārtību vai
  - šķidrām biodegvielām¹⁷, sintētiskām vai parafinizētām degvielām, minētās degvielas netiek jauktas ar tradicionālajām fosilajām degvielām;
- iegādājoties M₃ kategorijas autotransporta līdzekļus, 50% no “tīrajiem” ir jābūt bezemisiju autotransporta līdzekļiem, kas ir “tīrs” elektrotansporta līdzeklis vai autotransporta līdzeklis, kas darbināms ar
  - alternatīvām degvielām, izņemot, kas neatbilst zemam netiešās zemes izmantošanas maiņas riskam atbilstoši normatīvajiem aktiem par biodegvielu un bioloģisko šķidro

¹⁶ Autokalkulators izveidots pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvā 2009/33/EK par "tīro" un energoefektīvo autotransporta līdzekļu izmantošanas veicināšanu izstrādāto aprēķinu metodiku (saite uz kalkulatoru: <https://info.iub.gov.lv/transport-calculator>) (*precizēts 19.09.2025.*)

¹⁷ CoC sertifikāta 48.sadaļā norāda piemēroto normatīvo aktu, atbilstoši kuram veikta motoru izmešu pārbaude:

- Ja norādīta Regula (ES) 2022/2383, konkrētā transportlīdzekļa motora izmešu tests ir veikts gan ar fosilo degvielu, gan ar tīru biodīzeļdegvielu (B100 vai HVO). Šāds transportlīdzeklis atbildīs "tīrā" transportlīdzekļa prasībām.
- Ja ir norādīta Regula (ES) 2019/1939, tad, lai varētu konstatēt transportlīdzekļa atbilstību "tīrā" transportlīdzekļa prasībām, ir jāiesniedz papildus testa protokoli, kuros būtu norādīta, ka ir veikta brīvprātīga testēšana arī ar tīru biodīzeļdegvielu, un šie testa pārskati ir individuāli vērtējami. (*papildināts 19.09.2025.*)

kurināmo ilgspējas kritērijiem, to ieviešanas mehānismu un uzraudzības un kontroles kārtību, bez iekšdedzes motora;

- ar tādu iekšdedzes motoru, kur:
  - a. emisijas ir mazāk nekā 1 g CO₂/kWh, mērot saskaņā ar regulu Nr. 595/2009¹⁸ (Euro VI);
  - b. emisijas ir mazāk nekā 1 g CO₂/km, mērot saskaņā ar regulu Nr. 715/2007¹⁹ (Euro 5 un Euro 6).

(Precizēts 16.06.2026.)

Faktu, vai autotransporta līdzeklis ir “tīrs”, var apliecināt tikai ar atbilstības sertifikātu (tajā norādītajiem attiecīgajiem parametriem), ko izsniedz katram autotransporta līdzeklim atsevišķi pēc tam, kad tas saražots. Attiecīgi šāda sertifikāta iesniegšana piedāvājumā var būt neiespējama, taču iepirkuma dokumentācijā pasūtītājs var prasīt apliecinājumu, ka pretendents līguma izpildē piegādās “tīru” autotransporta līdzekli, un sankcijas, ja automobilis neatbildīs prasībām.

---

¹⁸ Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija regulu Nr. 595/2009 par mehānisko transportlīdzekļu un motoru tipa apstiprinājumu attiecībā uz lielas celtspējas/kravnesības transportlīdzekļu radītām emisijām (Euro VI), par piekļuvi transportlīdzekļu remonta un tehniskās apkopes informācijai, par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 715/2007 un Direktīvā 2007/46/EK un par Direktīvu 80/1269/EEK, 2005/55/EK un 2005/78/EK atcelšanu

¹⁹ Parlamenta un Padomes 2007. gada 20. jūnija regulu (EK) Nr. 715/2007 par tipa apstiprinājumu mehāniskiem transportlīdzekļiem attiecībā uz emisijām no vieglajiem pasažieru un komerciālajiem transportlīdzekļiem (Euro 5 un Euro 6) un par piekļuvi transportlīdzekļa remonta un tehniskās apkopes informācijai

Paziņojumu aizpildīšana Publikāciju vadības sistēmā e-veidlapas

Pēc iepirkuma līguma noslēgšanas, pasūtītājs arī Publikāciju vadības sistēmā e-veidlapās norāda, cik “tīrie” vai lielas noslodzes bezemisiju autotransporta līdzekļi iegādāti, to norādot:

- Informatīvā paziņojuma par noslēgto līgumu sadaļā Iepirkuma priekšmeta detalizācija apakšsadaļā – Stratēģiskais iepirkums;
- Paziņojuma par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu sadaļā Iepirkuma priekšmeta detalizācija apakšsadaļā – Stratēģiskais iepirkums;
- Paziņojuma par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu (sabiedriskie pakalpojumi) sadaļā Iepirkuma priekšmeta detalizācija apakšsadaļā – Stratēģiskais iepirkums.

Paziņojumā norāda kopējo attiecīgās kategorijas autotransporta līdzekļu skaitu un “tīro” un bezemisiju autotransporta līdzekļu skaitu.

Iepirkuma priekšmeta detalizācija

1

Iepirkuma priekšmeta detalizācija   Informācija par rezultātu   **Stratēģiskais iepirkums**   Līguma informācija

Stratēģiskais iepirkums

Norādiet, vai iepirkums atbilst kādai no šīm vērtībām*

Transportlīdzekļu skaits iepirkumā

Ievadiet transportlīdzekļu skaitu iepirkumā

Kategorija	Skaits kopā	Tīrie transportlīdzekļi	Bezemisiju transportlīdzekļi
M1 (pasażieru automobīlis)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
M2 (autobuss līdz 5 t)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
M3 (autobuss virs 5 t)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
N1 (Vieglais komerciālais transportlīdzeklis)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
N2 kravas transportlīdzeklis (3,5 līdz 12 tonnas)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
N3 kravas transportlīdzeklis virs 12 t)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	

Chubb I B B

(papildināts 29.11.2023.)

Informācijas sniegšana pārbūves gadījumā

Ja pasūtītājs pārbūvē (modernizē) esošu autotransporta līdzekli un pārbūves rezultātā autotransporta līdzeklis atbilst “tīra” autotransporta līdzekļa pazīmēm, pasūtītājs ir tiesīgs to pieskaitīt iepirktajiem “tīrajiem” autotransporta līdzekļiem un ņemt vērā mērķrādītāju izpildes aprēķinā. Par šādām pārbūvētām informāciju nosūta Iepirkumu uzraudzības birojam.

Mērķu izpildes novērtēšana

Pēc Eiropas Komisijas pieprasījuma dalībvalsts sniedz informāciju par valstij izvirzītā mērķa sasniegšanu “tīrā” autotransporta iepirkumos. Atskaitīšanās notiks katra perioda beigās un starp periodiem, informējot par sasniegto progresu.

Atskaitei mērķrādījumus izgūs no rezultātu paziņojumiem Publikāciju vadības sistēmā un attiecīgi – Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī par iegādāto autotransporta līdzekļu apjomu. Ir svarīgi, lai pasūtītāji un sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji norādītu korektus un precīzus datus par iegādāto autotransporta līdzekļu (gan kopējo skaitu, gan “tīro” autotransporta līdzekļu skaitu). Ja Latvijai noteiktie mērķrādītāji nebūs sasniegti, tiks vērtēts arī katra pasūtītāja un sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja ieguldījums, sniedzot informāciju Ministru kabinetam, par iespējamiem papildu pasākumiem mērķrādītāju sasniegšanas nodrošināšanai.

Piemēri iepērkamo "tīro" autotransporta līdzekļu skaita aprēķināšanai

Zemas noslodzes M_1 , M_2 vai N_1 kategorijas autotransporta līdzekļu iepirkumi

Ja pasūtītājs plāno iegādāties tikai 1 vieglo transportlīdzekli, tad tam jābūt "tīram".

Ja pasūtītājs plāno iegādāties 2 vieglos autotransporta līdzekļus, tad vienam no tiem jābūt "tīram".

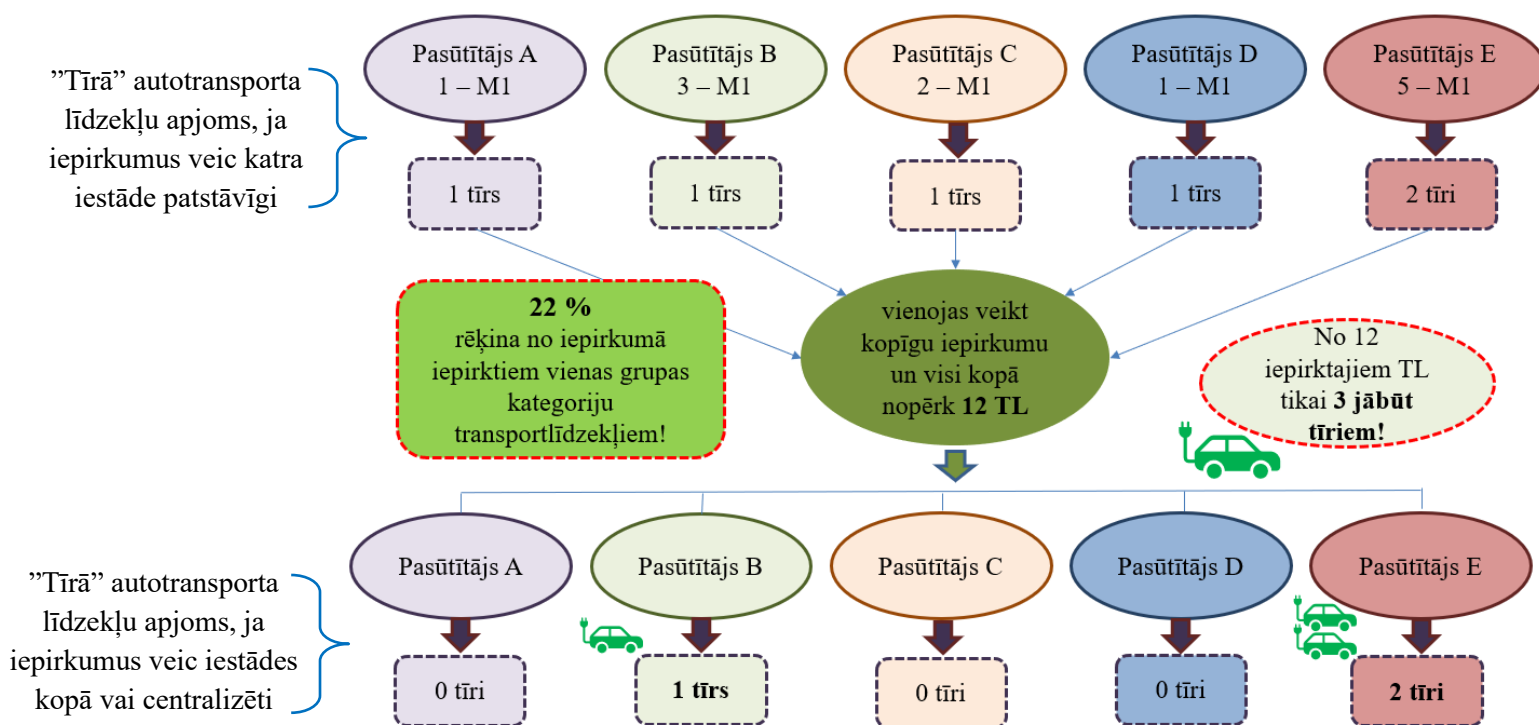
Ja pasūtītājam un tā padotības iestādēm 3 gadu laikā kopā nepieciešami 12 viegļie autotransporta līdzekļi, no tiem 3 autotransporta līdzekļi (22%) jāiegādājas "tīri". Ja pasūtītājs iegādājas šo autotransporta līdzekļu skaitu 3 gados, arī "tīro" autotransporta līdzekļu skaitu viena iepirkuma ietvaros var sadalīt pa 3 gadiem.

Ja pašvaldībai nepieciešamas 3 automašīnas administrācijas vajadzībām un 3 mikroautobusi pašdarbības kolektīvu vajadzībām, tā kā visi nepieciešamie autotransporta līdzekļi ir ieskaitāmi vienā kategoriju grupā – pasažieru autotransporta līdzekļi ir M_1 klase, savukārt mikroautobusi ir M_2 klase, kopējo iepirkuma līgumcenu nosaka visiem autotransporta līdzekļiem kopā, no kā aprēķina 22%. Proti, no 6 autotransporta līdzekļiem "tīriem" jābūt vismaz 2.

Centralizēts/ kopīgs iepirkums

Centralizēta / kopīga iepirkuma gadījumā pasūtītāji / sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji var vienoties, kurš no tiem un kādas kategorijas "tīros" autotransporta līdzekļus iegādājas.

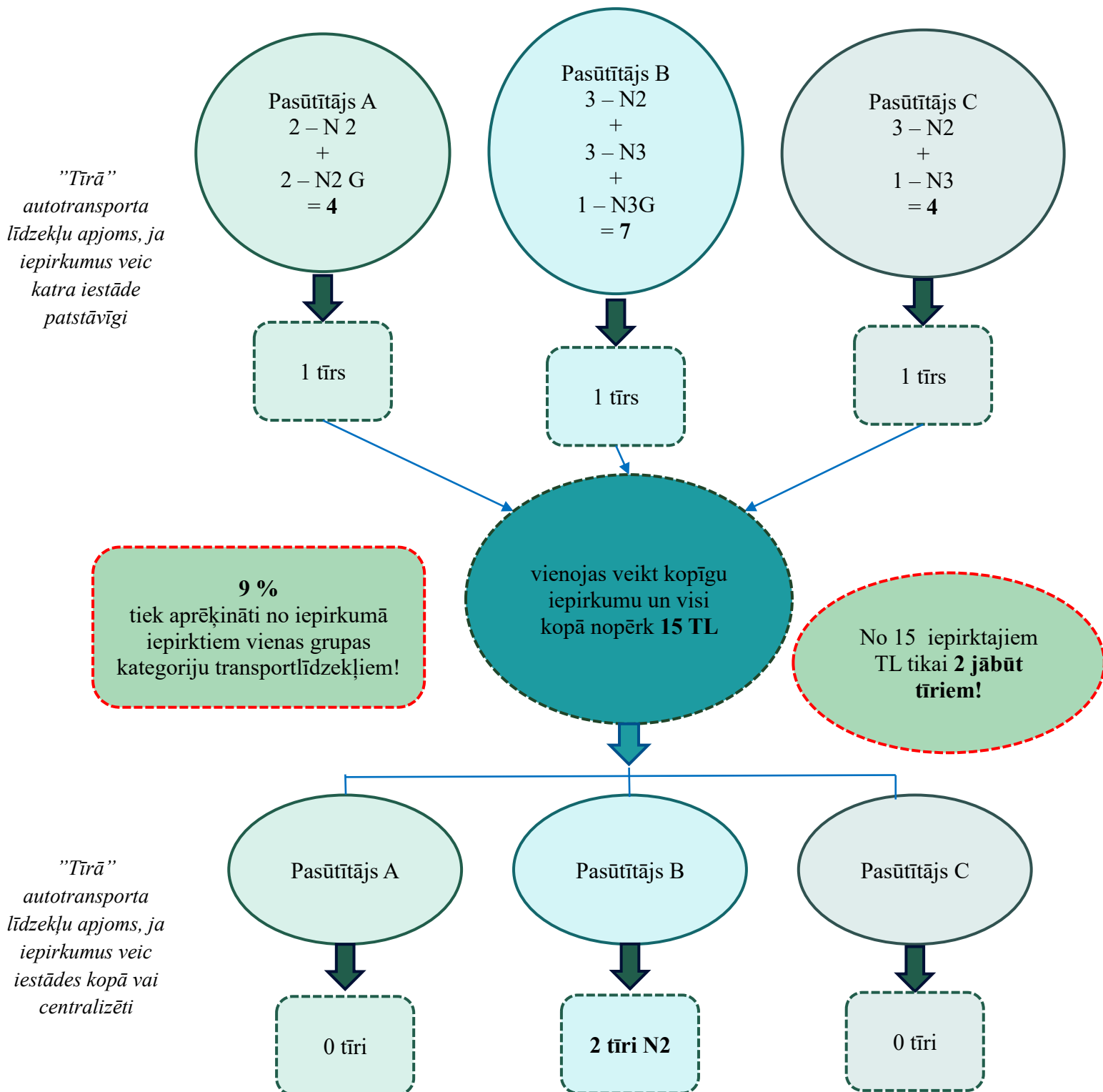
Piemērā, ja katram pasūtītājam, atsevišķi rīkojot iepirkumu, jāiegādājas viens "tīrais" autotransporta līdzeklis, tad kopīgā iepirkumā, skaitot kopā nepieciešamo autotransporta līdzekļu skaitu un aprēķinot no tā nepieciešamo procentuālo lielumu, kāds no pasūtītājiem var neiepirkt nevienu tīru autotransporta līdzekli.

Augstas noslodzes N_2 , N_3 un M_3 kategorijas autotransporta līdzekļu iepirkumi

Piemērs N_2 vai N_3 kategorijas autotransporta līdzekļu iepirkumam:

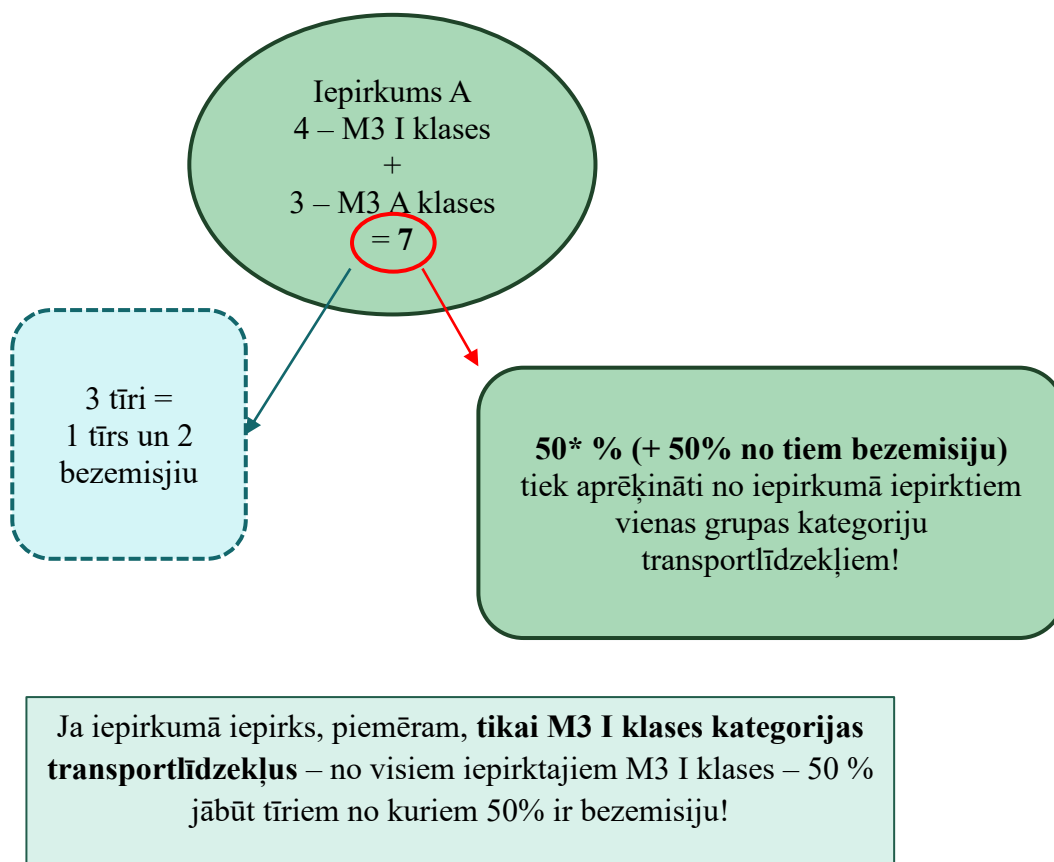
Centralizēts iepirkums smagā komerctransporta iepirkumam – nepieciešamo “tīro” autotransporta līdzekļu skaitu nosaka no kopējā autotransporta līdzekļu skaita. Līdz ar to pat tikai **vienam pasūtītājam** iegādājoties “tīrus” autotransporta līdzekļus, ir izpildīts mērķis 9 %²⁰ tīru autotransporta līdzekļu katrā iepirkumā!

²⁰ Līdz 2025. gada 31. decembrim 8 % (sk. attiecīgā likuma Pārejas noteikumus)

Piemērs M₃ kategorijas autotransporta līdzekļu iepirkumam

Pērkot, nomājot vai īrējot I un/vai A klases M₃ kategorijas autotransporta līdzekli, jāievēro, ka no iepērkamajiem autotransporta līdzekļiem 50 %²¹ ir jābūt "tīriem", savukārt no tiem 50% jābūt bezemisiju.

²¹ Līdz 2025. gada 31. decembrim 35 % (sk. attiecīgā likuma Pārejas noteikumus)